

Hof van Beroep te Gent, arrest van 20 februari 2014

Nationaliteit – nationaliteitsverklaring – artikel 12bis WBN (oud) – advies OM – ‘eindpunt’ termijn van 4 maanden

Nationalité – déclaration de nationalité – article 12bis Code de la nationalité belge (ancien) – avis du procureur du Roi – ‘fin’ du délai de 4 mois

IN DE ZAAK VAN:

S. V., wonende te 9120 BEVEREN-WAAS, [...],

appellante,

hebbende als raadsman mr. DENYS Luc, advocaat te 1030 BRUSSEL, Adolphe Lacomblélaan 59-61 bus 5,

wijst het hof het volgend arrest:

I. PROCESGANG

Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het hof op 20 oktober 2011, heeft appellante hoger beroep ingesteld tegen het vonnis dat op 15 september 2011 werd verleend door de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, eerste kamer.

Daarin werd geoordeeld over het verzoek van de appellante tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit (art. 12bis, § 1, 3° WBN).

De zaak werd voor het hof behandeld in raadkamer ter terechtzitting van 16 mei 2013. De appellante werd alsdan gehoord bij monde van haar raadsman en in persoon. De zaak werd in voortzetting gesteld voor het neerleggen van een schriftelijk advies.

De zaak werd vervolgens opnieuw voor het hof behandeld in raadkamer ter terechtzitting van 17 oktober 2013. De appellante werd toen, bij monde van haar raadsman, gehoord, nadat de debatten (impliciet maar zeker) werden heropend teneinde de appellante en het openbaar ministerie toe te laten stukken over te leggen.

Advocaat-generaal Chantal LANSSENS werd op die laatste terechtzitting gehoord in haar advies. Dit werd schriftelijk en mondeling uitgebracht.

De raadsman van de appellante werd gehoord in zijn repliek.

De dossiers van de rechtspleging en de overgelegde stukken werden ingezien.

De appellante legde een conclusie neer ter griffie op 25 maart 2013. Zijn stavingstukken werden neergelegd ter terechtzitting van 17 oktober 2013.

Het openbaar ministerie legde een dossier neer ter terechtzitting van 17 oktober 2013 met 6 stukken, volgens inventaris. Stuk 1 bevat 41 stukken.

De laatste conclusie van de appellante, meer bepaald deze neergelegd ter griffie op 25 maart 2013, neemt de vorm aan van een syntheseconclusie. Voor de toepassing van art. 780, eerste lid, 3°, Ger.W. vervangt de syntheseconclusie alle vorige conclusies en tevens het verzoekschrift hoger beroep van de appellante (art. 748*bis* Ger.W.). Het onderwerp van de vordering wordt uitsluitend bepaald door de syntheseconclusie.

II. RELEVANTE RETROACTA EN OMSCHRIJVING VAN DE VORDERINGEN

1.

Voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Beveren legde de appellante op 15 december 2010 een verklaring af tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit overeenkomstig art. 12*bis*, §1, 3de WBN (stuk 3 openbaar ministerie; stukken 1 rechtsplegingsdossier eerste aanleg).

Op zelfde datum deed voormelde ambtenaar van de burgerlijke stand een ontvangstmelding van deze verklaring met de vermelding dat vanaf 15 december 2010 een termijn van 4 maanden loopt “waarbinnen een uitspraak zal volgen” (stuk 1.8 openbaar ministerie; stukken 1 rechtsplegingsdossier eerste aanleg).

2.1.

Voormelde verklaring werd door de procureur des Konings te Dendermonde ontvangen op 7 januari 2011 (stuk 1.12 dossier openbaar ministerie met stempel van ontvangst).

2.2.

De procureur des Konings te Dendermonde verstreekte een op 14 april 2011 gedateerd negatief advies nopens deze nationaliteitskeuze wegens beletsels om gewichtige redenen eigen aan de persoon gestaafd door nader omschreven feiten (stukken 1.23-24 openbaar ministerie; stukken 1 rechtsplegingsdossier eerste aanleg).

3.1.

Dit negatief advies werd bij aangetekende brief gedateerd op 14 april 2011 ter kennis gebracht van de appellante (stuk 1.25 openbaar ministerie; stukken 1 rechtsplegingsdossier eerste aanleg).

3.2.

Bij gewone brief van zelfde datum werd het negatief advies ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand te Beveren (stuk 1.26 openbaar ministerie; stukken 1 rechtsplegingsdossier eerste aanleg).

3.3.

Stukken 27 van het openbaar ministerie (origineel onder stukken 1 rechtsplegingsdossier eerste aanleg, dossier openbaar ministerie) betreffen een kopie van de kaart aangetekende zending en een bewijs van afgifte waaruit blijkt wat volgt:

- het bewijs van aangetekende zending draagt een poststempel van 18 april 2011;
- het bewijs van afgifte draagt een poststempel van 20 april 2011;
- het afgiftebewijs werd voor behoorlijke aflevering afgetekend door de appellante op 20 april 2011.

4.

Bij brief van 27 april 2011 bevestigde de procureur des Konings van Dendermonde, met verwijzing naar zijn op 14 april 2011 gedateerde brief met negatief advies, aan de ambtenaar van de burgerlijke stand dat de appellante op 20 april 2011 in kennis werd gesteld van zijn aangetekende zending (stuk 1.28 openbaar ministerie).

5.

Bij brief van 28 april 2011 stelde de ambtenaar van de burgerlijke stand voormelde procureur des Konings ervan in kennis, "als gevolg van het negatief advies van 14 april 2011", dat betrokkene kiest voor de aanhangigmaking bij de rechtbank (stuk 29 openbaar ministerie).

6.

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Beveren maakte op grond van art. 12*bis*, § 4 WBN, op verzoek van appellante, het desbetreffend dossier bij brief van 28 april 2011 over aan de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde.

Volgens deze brief werd betrokkene op 18 april 2011 in het bezit gesteld van het negatieve advies van de procureur des Konings.

7.

Op 6 mei 2011 werd de zaak door de voorzitter toegewezen aan de eerste kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde.

8.

Bij het bestreden vonnis van 15 september 2011 werd als volgt geoordeeld:

“(…)

Zegt dat het ongunstig advies van het Openbaar Ministerie met betrekking tot de nationaliteitsverklaring door mevrouw S. V., van Macedonische nationaliteit, geboren te [...] op [...] en wonende te 9120 Beveren, [...], op 15 12 2010 conform artikel 12bis van het Wetboek van de Belgische nationaliteit voor de Ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente Beveren-Waas afgelegde verklaring ter verkrijging van de Belgische nationaliteit, gegrond is.

Zegt dat dit vonnis door toedoen van het Openbaar Ministerie zal worden ter kennis gebracht van belanghebbende.

Legt de kosten lastens verzoekster.

(...).”

9.

Op 12 oktober 2011 werd door de ambtenaar van de burgerlijk stand te Beveren aan appellante kennis gegeven van desbetreffend vonnis en door appellante werd dit bevestigd. Er werd gewezen op de mogelijkheid tot het instellen van het hoger beroep binnen de 15 dagen volgend op deze kennisgeving (stuk 41 openbaar ministerie; rechtsplegingsdossier eerste aanleg stukken 1).

10.1.

Het verzoekschrift tot hoger beroep werd neergelegd ter griffie van het hof op 20 oktober 2011.

10.2.

De appellante vordert voor het hof, bij conclusie neergelegd op 25 maart 2013:

“(…)

het bestreden vonnis te vernietigen en, opnieuw recht doende, het ongunstig advies van de Procureur des Konings in hoofdorde onontvankelijk en in ondergeschikte orde ongegrond te verklaren;

te zeggen voor recht dat appelante Belg is geworden op grond van artikel 12bis van het Wetboek op de Belgische nationaliteit;

het Openbaar Ministerie te veroordelen tot alle kosten (rolrecht: 186 €).

(...).”

11.

Het schriftelijk advies van het openbaar ministerie van 17 oktober 2013 werd neergelegd ter zelfde terechtzitting en hernomen met verdere toelichting in het mondeling advies.

Het advies strekt ertoe het hoger beroep ontvankelijk te verklaren, doch af te wijzen als niet gegrond, kosten van het hoger beroep ten laste van appellante.

Het beoogt de bevestiging van het eerder uitgebracht negatief advies van het openbaar ministerie en de niet-inwilliging van de verklaring van appellante tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit.

III. BEOORDELING

De afstand van het hoger beroep gericht tegen “de Procureur-generaal” als geïntimeerde

De raadsman van appellante verklaarde ter terechtzitting van het hof van 17 november 2011 de Procureur-generaal, opgeroepen als geïntimeerde, niet langer te aanzien als geïntimeerde en deed afstand van het hoger beroep in die zin.

Deze afstand wordt niet herhaald in conclusie, niettegenstaande dit ter zelfde terechtzitting werd aangekondigd (cf. proces-verbaal van de terechtzitting van 17 november 2011).

In de conclusie, neergelegd ter griffie op 25 maart 2013, wordt evenwel impliciet maar zeker geconcludeerd “in aanwezigheid van het openbaar ministerie”.

Deze afstand werd ook impliciet maar zeker aanvaard.

Het openbaar ministerie acht zich hoe dan ook geen procespartij, wel louter adviesverlenend orgaan over de nationaliteitswetgeving als materie die de openbare orde raakt.

De afstand wordt gedecreteerd.

De ontvankelijkheid van het hoger beroep

Het hoger beroep is voor het overige tijdig en regelmatig naar de vorm. Het is ontvankelijk.

De gegrondheid van het hoger beroep

De beroepsgriev en het advies van het openbaar ministerie

1.1.

In hoofdorde laat appellante gelden dat de eerste rechter het ongunstig advies van het openbaar ministerie onontvankelijk had dienen te verklaren.

De appellante voert aan dat het openbaar ministerie niet het bewijs levert dat de vervaltermijn van vier maanden - waarbinnen volgens haar de procureur des Konings per aangetekend schrijven aan appellante zijn negatief advies dient te “betekenen” - werd nageleefd. Bij gebreke daaraan moet volgens appellante haar verklaring van nationaliteit worden ingeschreven.

Deze al dan niet ontvankelijkheid werd in het bestreden vonnis niet onderzocht.

1.2.

In ondergeschikte orde vordert appellante voormeld advies ongegrond te verklaren.

De appellante argumenteert in dit verband dat het openbaar ministerie de beletsels wegens gewichtige feiten afdoende dient te bewijzen.

Appellante betwist dat haar tweede huwelijk (met de genaamde R. I., geboren te [...] (Macedonië) op [...], van wie ze uit de echt gescheiden is) een schijnhuwelijk zou zijn.

Appellante houdt voor hoger beroep te hebben ingesteld tegen het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, derde kamer, van 4 oktober 2012 waarin in die zin werd beslist. De rechtsdag zou vastgesteld zijn voor dit hof op 4 september 2014.

Appellante betwist het bestaan van een schijnhuwelijk en acht het delicaat dat het hof zich hierover zou uitspreken in onderhavige procedure zonder vooruit te lopen op het arrest in de eigenlijke procedure nietigverklaring huwelijk.

2.1.

Het openbaar ministerie stelt in het advies dat *in casu* wel degelijk binnen de wettelijk voorziene termijn van 4 maanden negatief advies werd gegeven.

Het openbaar ministerie wijst op de nationaliteitsverklaring van 15 december 2010 en “het verlenen” van het negatief advies op 14 april 2011, (datum) waarop dit advies aangetekend werd verstuurd.

Verder wordt gemotiveerd dat de wet niet voorziet dat appellante binnen de 4 maanden moet hebben kennis genomen van het advies.

2.2.

Het openbaar ministerie verduidelijkt voorts een aantal gewichtige feiten, eigen aan de persoon van appellante, in het schriftelijk advies van 17 oktober 2013 neergelegd in de beroepsprocedure voor het hof.

Het openbaar ministerie houdt o.a. in dit verband voor dat appellante enkel een wettig verblijf in België kreeg op grond van het tweede (beweerde schijn) huwelijk met R. I.

De toepasselijke wetsbepalingen

1.

Op het ogenblik van de nationaliteitsverklaring van 15 december 2010 was art. 12*bis* WBN (oud), in zijn toenmalige gelding vóór 1 januari 2013, van toepassing.

Overeenkomstig art. 32, § 2 Wet 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken (*BS* 14 december 2012) blijven nationaliteitsverklaringen, afgelegd vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet op 1 januari 2013, onderworpen aan de oude bepalingen.

2.

Overeenkomstig datzelfde artikel zijn evenwel de artikelen 22, 23, 23/1, 24 en 25 WBN, zoals gewijzigd door de artikelen 18 tot 22 van deze wet, onmiddellijk van toepassing op alle aanhangige verzoeken en verklaringen.

Krachtens art. 32, §1 van voormelde wet traden de artikelen 18 tot 22 in werking de dag waarop de wet in het Belgisch Staatsblad werd bekendgemaakt.

De al dan niet tijdigheid van het negatief advies van het openbaar ministerie

1.

Krachtens art. 12*bis*, § 2, vijfde lid WBN (oud) kan de procureur des Konings een negatief advies “uitbrengen” inzake de verkrijging van de Belgische nationaliteit binnen een termijn van vier maanden te rekenen van de verklaring afgelegd voor de ambtenaar van de burgerlijke stand (behoudens uitzondering van verlenging).

Art. 12*bis*, § 2, achtste lid WBN (oud) bepaalt dat, bij het verstrijken van de termijn van vier maanden, de verklaring ambtshalve wordt ingeschreven en vermeld zoals nader bepaald.

De termijn wordt berekend overeenkomstig art. 48 e.v. Ger.W.

2.1.

Over de *aanvang van de termijn* bestaat sedert de wet van 27 december 2006 geen betwisting meer, hetzij wetshalve de datum van de *nationaliteitsverklaring* zelf en *in casu* dus 15 december 2010.

Voorheen had het Hof van Cassatie (Cass. 14 april 2005 nr. C.04.0205.F/1) geoordeeld dat de termijn (toen van één maand), binnen dewelke een negatief advies kon worden uitgebracht, een aanvang nam vanaf de dag van de ontvangstmelding door het openbaar ministerie van de nationaliteitsverklaring (en niet vanaf de dag van de verzending zelf).

2.2.

De vraag die zich in onderhavige zaak evenwel stelt is deze naar het *einde van de termijn*, meer in het bijzonder de vraag of de datum van de dagtekening van het negatief advies (te dezen donderdag 14 april 2011) bepalend is, dan wel de dag van het “betekenen” ervan, zoals appellante voorhoudt (te dezen maandag 18 april 2011).

Zoals hierna blijkt kan voormelde rechtspraak van het hof van cassatie bezwaarlijk van overeenkomstige toepassing zijn.

2.3.

De wijze van het “uitbrengen” van het negatief advies, zoals voorgeschreven in art. 12bis, § 2, vijfde lid WBN (oud), wordt vooreerst nader bepaald in art. 12bis § 3, eerste lid WBN (oud). Het negatieve advies moet met redenen zijn omkleed. Het wordt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand en, bij een ter post aangetekende brief, aan de belanghebbende “betekend” door toedoen van de procureur des Konings.

2.4.

Ingevolge art. 12bis, § 2, achtste lid WBN (oud), wordt bovendien een sanctie voorzien bij het verstrijken van de termijn van vier maanden door de procureur des Konings in die zin dat de nationaliteitsverklaring ambtshalve wordt ingeschreven en vermeld. De verklaarder verwerft dan de Belgische nationaliteit op het moment van de inschrijving.

2.5.

De Omzendbrief van 20 juli 2000 tot aanvulling van de Omzendbrief van 25 april 2000 inzake de wet van 1 maart 2000 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de Belgische nationaliteit (BS 27 juli 2000 tweede uitgave) bepaalt tenslotte onder punt 7 (“*Kennisgeving van het negatief advies door de procureur des Konings*”) dat elk door de procureur des Konings uitgebracht negatief advies in het kader van een procedure nationaliteitsverklaring door zijn toedoen “*tegelijktijd*” aan de ambtenaar van de burgerlijke stand en, bij een ter post aangetekende brief met ontvangstmelding aan de belanghebbende dient te worden betekend. Er wordt daarbij benadrukt dat deze werkwijze een fundamenteel

belang heeft doordat de ambtenaar van de burgerlijke stand dan precies weet wanneer de termijn van vijftien dagen begint te lopen voor eventuele verzending aan de bevoegde rechtbank van eerste aanleg.

3.

Naar het oordeel van het hof dient - op grond van voormelde wettelijke bepalingen en redengeving en mede om redenen van rechtszekerheid met het oog op het verkrijgen van een vaste datum - te worden aangenomen dat het negatief advies van het openbaar ministerie, waarvan niet is bewezen dat het werd betekend voor het verstrijken van de termijn, onontvankelijk is, zoals ook onder de vroegere wetgeving een laattijdige akte van verzet (zie CLOSSET, C.L., *Traité de la nationalité en droit belge*, Brussel, Larcier, 2004, p.546, nr. 388 met verwijzing naar voetnoot 4; Luik, 14 oktober 1997, A.J.T., 1998-199, 316-317 met noot LAMBEIN, K.).

4.

De termijn van vier maanden vanaf de nationaliteitsverklaring van 15 december 2010 verstreek op uiterlijk 15 april 2011 (art. 54 Ger.W.).

Het negatief advies van het openbaar ministerie, weliswaar gedagtekend op 14 april 2011, werd, bij eveneens op 14 april 2011 gedagtekende brief, evenwel niet op die datum "betekend" - hetzij aangetekend verzonden aan de belanghebbende - maar volgens poststempel van de aangetekende zending pas op 18 april 2011, hetzij na het verstrijken van de termijn. De datum van het effectief verzenden (poststempel) aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de op 14 april 2011 gedateerde brief is, op grond van de dossierstukken, niet te achterhalen.

Het besluit van de onontvankelijkheid van het negatief advies dringt zich noodzakelijkerwijze op zodat de verklaring ambtshalve wordt ingeschreven en vermeld.

5.

Appellante slaagt in haar hoger beroep. Het negatief advies van het openbaar ministerie is onontvankelijk.

De Belgische Staat wordt verwezen in de kosten van beide instanties.

Het hof wijst de andersluidende conclusies van de hand als overbodig of ter zake niet dienstig of ontoereikend.

OP DIE GRONDEN,

HET HOF, recht doende op tegenspraak,

gelet op art. 24 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik van talen in gerechtszaken;

decreeteert de afstand van het hoger beroep van appellante, in zoverre dit was gericht tegen “de Procureur-generaal bij het Hof van beroep van Gent”, als geïntimeerde;

verklaart het hoger beroep voor het overige ontvankelijk en gegrond;

doet het bestreden vonnis teniet en wijst opnieuw als volgt:

verklaart het negatief advies van de procureur des Konings te Dendermonde met betrekking tot de nationaliteitsverklaring van 15 december 2010 door mevrouw V. S., van Macedonische nationaliteit, geboren te [...] (Bosnië-Herzegovina) op [...], voorheen wonende te 9120 Beveren, [...], thans te 9120 Beveren, [...], onontvankelijk;

zegt voor recht dat, ingevolge het verstrijken van de termijn van vier maanden, voormelde nationaliteitsverklaring ambtshalve wordt ingeschreven in toepassing van art. 12bis, § 2, achtste lid WBN (oud);

verstaat dat wordt gehandeld overeenkomstig art. 12bis, § 4, vierde tot en met zesde lid WBN (oud);

verstaat dat voormelde verklaring wordt vermeld zoals bepaald in art. 22, §4 WBN, zoals gewijzigd door de Wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken (BS 14 december 2012);

verwijst de Belgische Staat in de gedingkosten in beide instanties;

vereffent deze kosten aan de zijde van de appellante (volgens opgave) op 186 EUR rolrecht hoger beroep;

Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting van het Hof van beroep te Gent, elfde ter kamer, zitting houdende in burgerlijke zaken, van 20 februari 2014.

Aanwezig:

Sabine De Bauw, kamervoorzitter
Stefaan De Backer, griffier

